

חשמל דלוק בעת בדיקת החמץ

שוע"ר סי' תלא

ה זמן בדיקה זו מן הדין היה ראוי לקובעה ביום י"ד בתחלת שעה ששית, כדי שישלים כל אחד בדיקתו בסוף שעה ששית ויבער החמץ בתחילת שעה ז' ... אלא לפי שביום רוב בני אדם אינם מצוים בבתיהם אלא טרודין בעסקיהם בשווקים וברחובות, וכשתגיע שעה ששית קרוב הדבר שישכחו חובת הבדיקה, לפיכך תקנו חכמים זמן הבדיקה בליל י"ד, שבלילה כל אדם מצוי בתוך ביתו.

אלא שאף בעודו בתוך ביתו יש לחוש שמא יתעסק באכילה ושתייה ושינה או במלאכה, או בתורה אם הוא תלמיד חכם, ועל ידי כן ישכח חובת הבדיקה, לפיכך היה ראוי לתקן ולקבוע זמן הבדיקה תיכף ומיד בכניסת האדם לתוך ביתו סמוך לערב, שברגע זה הוא פנוי מכל עסקים.

אלא לפי שצריך לחפש אחריו בחורים ובסדקים, וחיפוש זה אי אפשר אלא לאור הנר, שנאמר בעת ההיא אחפש את ירושלים בנרות וגו', מכאן סמכו חכמים שאור הנר יפה לבדיקת חמץ. ואין הנר מאיר ומבהיק יפה ביום כי אם בלילה, לפיכך איחרו זמן הבדיקה עד זמן הבהקת הנר דהיינו צאת הכוכבים [כשיש עדיין אור היום קצת].

שוע"ר סי' תלג

א הבדיקה צריך שתהיה לאור הנר ולא לאור הלבנה ולא לאור החמה, כגון אם עבר ולא בדק בליל י"ד וחיבב הוא לבדוק ביום י"ד כמו שיתבאר בסי' תל"ה, לא יבדוק לאור החמה אלא לאור הנר, שאור הנר יפה לבדיקה וחיפוש במחבואות בחורים ובסדקים.

ב במה דברים אמורים בחדר מקורה שיש לו ד' מחיצות, ואין אור החמה נכנס לתוכו אלא דרך חורים וחלונות. אבל חדר שאין לו אלא ג' מחיצות, אע"פ שהוא מקורה, והוא הנקרא אכסדרה, כיון שאורו רב מאוד יכול לבדוק לכתחלה ביום בלא אור הנר אפילו ביום המעונן.

ג ואפילו חדר שיש לו ד' מחיצות, אם יש שם ארובה בגגו (פירוש שגגותיהן היו שוין ולא היה עליהם עוד גג אחר משופע מלמעלה), וארובה זו היא פתוחה לגמרי שאין בה מחיצה של זכוכית, מותר לבדוק בקרקעית החדר שכנגד הארובה ביום בלא אור הנר, אפילו הוא יום המעונן. אבל שאר קרקעית החדר שאינה כנגד הארובה ממש צריך לבדוק לאור הנר.

ד וכן חלון שבכותל, אם אין בה מחיצה של זכוכית, כל מה שמכוון כנגדו ממש אין צריך בדיקה לאור הנר, אם הוא בודק ביום אפילו הוא יום המעונן.

ה וכל זה כשעבר או שכח ולא בדק בליל י"ד אבל לכתחלה אפילו אכסדרה ושכנגד ארובה וחלון אין לבדוק כי אם בליל י"ד לאור הנר, ואפילו אם רוצה להקדים ולבודקם ביום י"ג לאור החמה אינו רשאי, שמבטל הוא תקנת חכמים שתקנו לבדוק בלילה בשעה שבני אדם מצויין בבתיהם.

ו אם עבר ובדק ביום י"ג לאור הנר, צריך לחזור ולבודק בליל י"ד, לפי שאין אור הנר מבהיק יפה ביום.

ואפילו אם בדק חדר אפל ביום י"ג לאור הנר, שהחשך בתוכו שוה ביום ובלילה, אף על פי כן צריך לחזור ולבודקו בליל י"ד, לפי שאין הבהקת הנר ביום אפילו בחדר אפל דומה להבהקתו בלילה.

שוע"ר סי' תלה

א מי ששכח או הזיד ולא בדק בליל י"ד, יבדוק ביום י"ד לאור הנר, ויברך אשר קדשנו במצותיו וצונו על ביעור חמץ.

שוע"ר סי' תלו

א היוצא מביתו לעיר אחרת קודם הפסח ... חייב הוא לבדוק כל חדריו בלילה שלפני יציאתו לאור הנר, ואם שכח ולא בדק בלילה יבדוק ביום, לאור הנר.